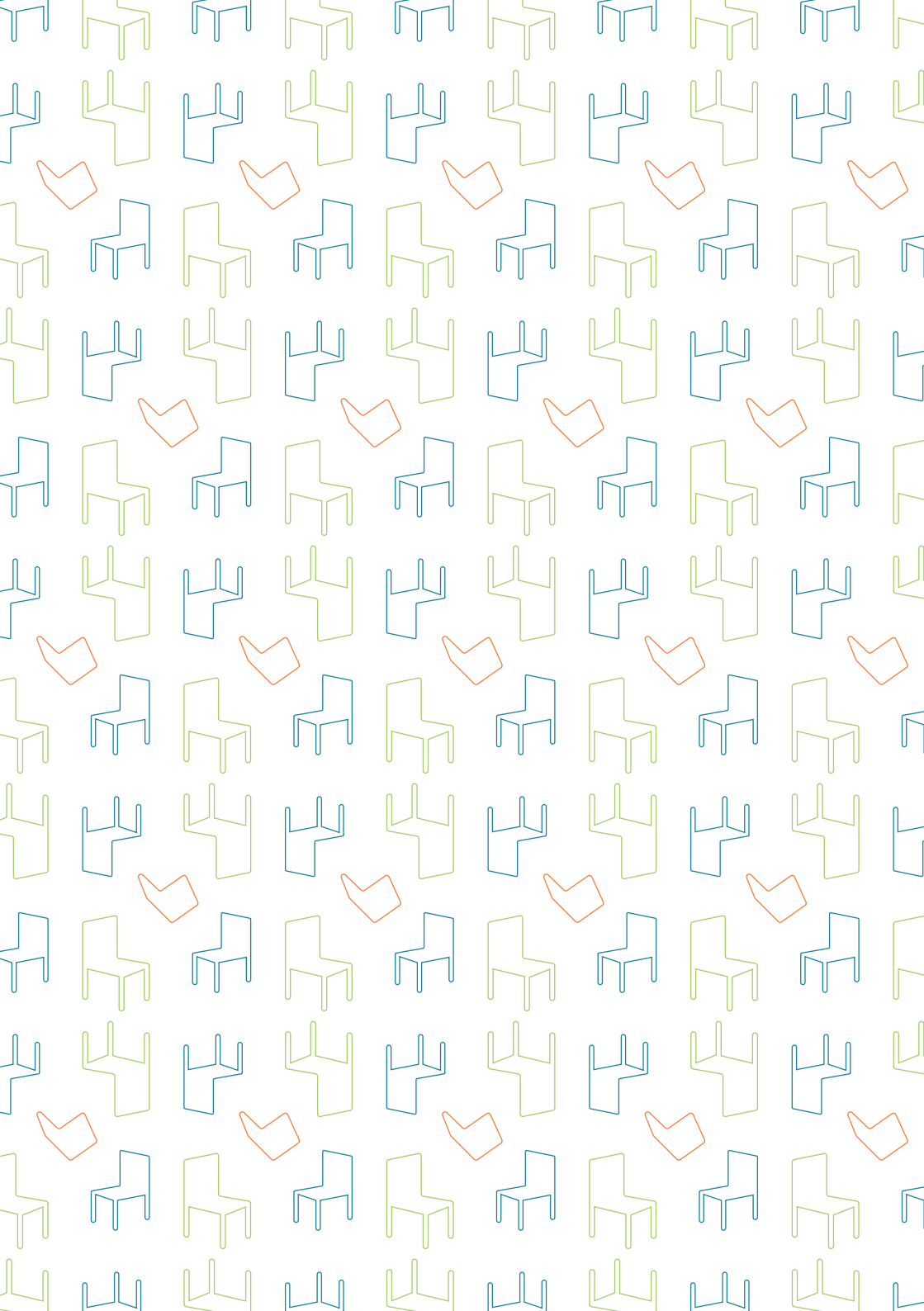

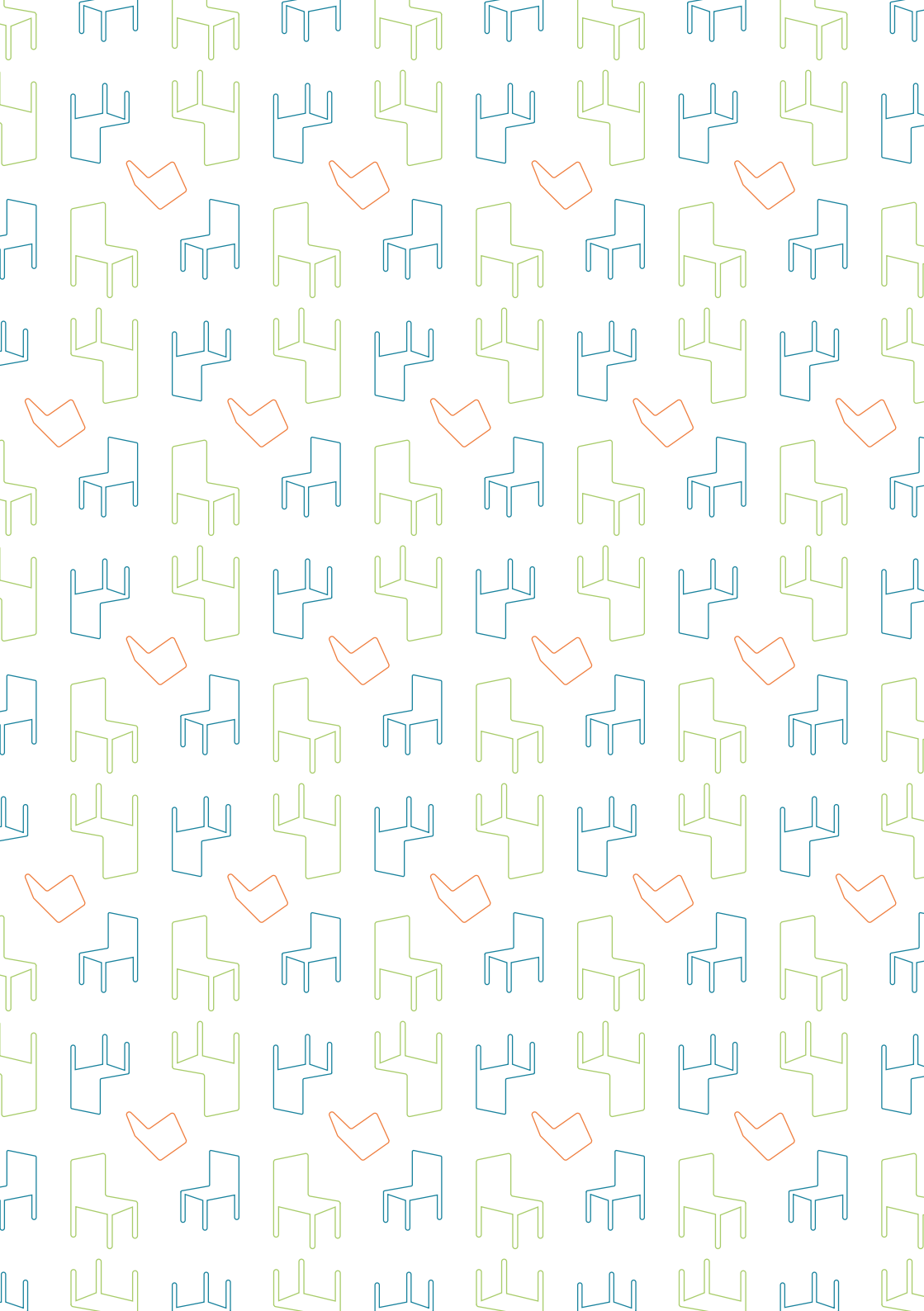

lecxit
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Guia sobre

**RELACIONS
SALUDABLES PEL
VOLUNTARIAT
LECXIT**

Guia sobre

RELACIONS SALUDABLES PEL VOLUNTARIAT LECXIT

© Fundació Jaume Bofill, 2022

Girona, 34
08010 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
fundaciobofill.cat

1a edició: Març 2023
Autora: Clàudia Castro Martí
Coordinació de continguts: Equip LECXIT
Disseny i maquetació: Sonia Fernández

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (by)**. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions del programa LECXIT estan disponibles per a descàrrega als webs **lecxit.cat** i **fundaciobofill.cat**.

Una iniciativa de:

Educació per canviar-ho tot

Amb el suport de:

"Projectes educatius que reforcen l'efectivitat de l'Ingrés Mínim Vital: Lecxit, Math Tutoring i Pentabilities"

Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions – Pla de Recuperació i Resiliència – Finançat per la Unió Europea – Next Generation

lecxit
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Guia sobre

**RELACIONS
SALUDABLES PEL
VOLUNTARIAT
LECXIT**

ÍNDEX

ABANS DE COMENÇAR_9

1 INTRODUCCIÓ_10

- 1.1 LECXIT, el paper central del vincle i la importància de les relacions saludables_11
- 1.2 Objectiu de la guia i com cal utilitzar-la_12
- 1.3 Eina d'autoregistre_12

2 MARC CONCEPTUAL_14

- 2.1 Les relacions saludables_15
- 2.2 Característiques de les relacions saludables_16
- 2.3 Què ha de fer un voluntari/ària LECXIT per construir una relació saludable? Funcions_19

3 ORIENTACIONS_20

- 3.1 Interaccionar_22
- 3.2 Posar límits_23
- 3.3 Tancar la relació_24

4 QUÈ POTS FER SI..._25

- 4.1 L'infant arriba a la sessió amb molta energia i es mostra mogut o inquiet_26
- 4.2 L'infant es mostra incòmode quan fa servir el català_27
- 4.3 Com a persona voluntària t'és difícil posar límits_28
- 4.4 Et costa presentar les lectures d'una manera interessant_28
- 4.5 No saps com tancar les sessions_29

**Abans de
començar**

FES MEMÒRIA

Recordes si quan eres petit o petita hi havia cap assignatura, llengua, exercici concret o tema que no t'agradés gens, que no t'interessés, que et costés molt o que et frustrés?

Probablement, com moltes persones, has viscut aquesta experiència en l'àmbit educatiu. I, en molts casos, pot ser que el fet d'haver de destinar més hores a una matèria determinada, de posar-hi més atenció o de forçar-te a practicar-la no fes altra cosa que augmentar el sentiment de frustració.

Què hauria passat si t'haguessis pogut apropar al que et costava o no t'interessava des d'una mirada totalment diferent? Des d'una mirada... menys acadèmica i més lúdica, que ho transformés en una cosa interessant, que ho convertís en un repte amb el qual poguessis gaudir o que et descobrís com d'apassionant podia resultar aquella matèria.

1

Introducció

1.1

LECXIT, el paper central del vincle i la importància de les relacions saludables

LECXIT és un programa que té com a objectiu impulsar l'èxit educatiu dels infants de 4t, 5è i 6è de primària a través de la millora de la seva comprensió lectora. El repte del programa és garantir que l'alumnat de primària acabi aquesta etapa amb un nivell de competència lectora que garanteixi el seu desenvolupament educatiu i social. Per tal d'assolir aquest objectiu, LECXIT disposa d'una xarxa de persones voluntàries que, com tu, acompanyen un infant una hora a la setmana al llarg del curs escolar.

La dinàmica i la freqüència de les trobades a LECXIT permeten crear a poc a poc **un vincle de confiança** amb l'infant que acompanyes. **És a través d'aquest vincle que pots facilitar una nova aproximació a la lectura que converteixi l'acte de llegir en una experiència plaent, divertida, emocionant i significativa.** Una aproximació a la lectura des d'un vessant no acadèmic i en un espai lliure de judicis, en què no es tingui por d'equivocar-se i es pugui donar l'opinió, possibilita que l'infant s'obri a experimentar noves formes d'entendre la lectura i afavoreix així l'adquisició de competències lectores. **Per això, el vincle amb l'infant és un dels pilars de LECXIT.**

LECXIT compta amb persones voluntàries per a infants que potser no tenen cap referent adult que els pugui apropar a la lectura des d'un vessant nou, o bé no disposen dels recursos o de l'espai adients per a poder-se apropar a la lectura. El fet de vincular-te amb l'infant i que n'esdevinguis un referent al voltant de la lectura et converteix en una persona amb capacitat d'influència; una influència que ha de ser positiva. Així, la idea no és crear un vincle de dependència, en què l'infant només s'apropi a la lectura quan hi siguis present, ni un vincle autoritari, en què l'infant senti que està obligat a llegir en l'espai que compartim, com tampoc ho és que la lectura passi a un segon o un tercer pla i es perdi de vista l'objectiu principal.

Per això, és indispensable que com a persona voluntària disposis d'eines i recursos perquè aquest vincle es construeixi i es desenvolupi d'una manera saludable —des de l'afecte, la confiança i el respecte— i us permeti assolir, conjuntament, l'objectiu final del programa: fomentar el gust i l'hàbit de la lectura perquè l'infant adquireixi unes competències que afavoreixin el seu èxit educatiu.

1.2

Objectiu de la guia i com cal utilitzar-la

La qüestió fonamental és: **com pots crear un vincle saludable amb l'infant que acompanyes?** I l'objectiu de la guia és donar-hi resposta i proporcionar eines, reflexions i recursos que et facilitin la construcció d'una relació saludable.

Aquesta guia està dissenyada perquè, com a persona voluntària, la puguis anar consultant al llarg de tota la relació amb l'infant. A l'inici, abans de començar l'acompanyament, et pot servir per posicionar-te i, posteriorment, per considerar i equilibrar, si convé, la relació per tal que es mantingui saludable. A vegades, sobretot quan ja hi ha confiança amb l'infant, pot ser que us deixeu portar per la inèrcia, pel benestar i per la comoditat de la relació que teniu, sense ser conscients si s'està convertint, per exemple, en una relació de dependència. Per això et recomanem que consultis aquesta guia d'una manera regular i reflexionis sobre el punt en què us trobeu, sobre la posició que has adoptat i sobre els aspectes que pots millorar perquè la relació sigui més saludable.

1.3

Eina d'autoregistre

A continuació, et presentem una eina que et permetrà situar en quin punt està la vostra relació. Si encara no has començat l'acompanyament, pots utilitzar l'eina pensant quina t'agradaria que fos la resposta. Si ja has iniciat l'acompanyament, pots respondre segons com s'han anat desenvolupant les sessions. Amb independència de la teva situació, aquesta guia t'ajudarà a apropar-te a l'infant d'una manera cada cop més saludable.

PREGUNTA

SEMPRE

A
VEGADES

MAI

En general, l'infant ve motivat a les sessions?			
En general, vens motivat o motivada a les sessions?			
L'infant et parla de les seves amistats, de la família, de les seves aficions o de l'escola?			
En la mesura que sigui possible, i tenint en compte que és un nen/a, l'infant s'interessa per les teves aficions o pel tipus de llibre que t'agrada llegir?			
Saps quin tipus de lectura li agrada més a l'infant?			
En general, parlem de coses que no estiguin estrictament relacionades amb la lectura?			
L'infant tria el llibre que llegiu a la sessió?			
Tries tu el llibre que llegiu a la sessió?			
Trieu conjuntament el llibre que llegiu a la sessió?			
L'infant proposa dinàmiques per dur a terme la sessió?			
Proposes dinàmiques per dur a terme la sessió?			
Creus que l'infant se sent còmode i segur a les sessions?			
Et sents còmode/a i segur/a a les sessions?			
Creus que l'infant percep LECXIT com un espai lúdic on passar-ho bé?			

The background of the entire page is a repeating pattern of white line-art chairs. The chairs are simple, stylized outlines with four legs and a backrest. They are arranged in a grid-like pattern, with some chairs slightly offset or rotated to create a sense of movement and depth. The pattern is consistent across the entire page.

2

Marc
conceptual

En aquest apartat et facilitem alguns conceptes teòrics i reflexions clau al voltant de les relacions saludables. Són definicions que t'ajudaran a fer-te una idea de com hauria de ser la relació que estableixes amb l'infant. Et parlarem de què vol dir una pràctica saludable, però també de les seves característiques i de les funcions que s'esperen de tu en una relació com la que et proposem dins el programa LECXIT.

2.1

Les relacions saludables

En termes generals, les relacions saludables fan referència als vincles en què les persones que els constitueixen se senten còmodes i respectades i hi ha espai per les diverses maneres de ser i de fer dels seus integrants. Són relacions construïdes a partir de la comunicació, l'afecte, el respecte i la confiança.

El vincle que estableixes amb l'infant dins de LECXIT comparteix moltes característiques de qualsevol relació saludable, si bé té dues particularitats:

A/ En primer lloc, hi ha una desigualtat pel que fa a l'edat i la posició de poder entre les dues persones de la relació. Com a persona voluntària ets més gran,

tens més experiència i estàs en una posició de poder privilegiada respecte de l'infant, aspectes que es tradueixen en un **punt de partida desigual** i diferenciat entre tots dos.

B/ En segon lloc, es tracta d'una **relació formal sorgida d'una manera artificial**: com a persona voluntària segurament no hauries conegut l'infant si no fos pel programa i, per tant, la relació no sorgeix d'una manera orgànica i natural, sinó artificial.

Aquestes dues particularitats del vincle que construeixes amb l'infant dins de LECXIT no fan que la relació que hi mantens sigui menys vàlida que altres relacions, però cal tenir-les en compte a l'hora de fer l'acompanyament. Així mateix, són característiques de les relacions que tècnicament es designen com a **relacions de mentoria**. Per exemple:

- Si has llegit la *Trilogia del Baztán*, podem dir que la relació entre l'agent Dupree i la inspectora Salazar és de mentoria, ja que el primer actua de mentor de la segona.
- Si has llegit la saga de Harry Potter podem dir que la relació entre Harry Potter i Dumbledore és de mentoria.
- Si has llegit *Matilda*, podem dir que la relació que hi ha entre la senyoreta Honey i Matilda és de mentoria.

És a dir, la mentoria és una **metodologia d'intervenció social** en què, a través de la creació de relacions basades en **vincles de confiança i respecte**,

les persones mentores acompanyen persones mentorades, que es troben en risc d'exclusió, per tal d'afavorir el seu desenvolupament social i personal. En les relacions de mentoria, **la persona mentorada és la protagonista**, si bé les dues parts aprenen i es beneficien durant el procés (definició extreta de www.mentoriasocial.org).

Així, entenem que la mentoria és una relació d'**acompanyament, orientació i aprenentatge** constituïda per una persona mentora, que sol tenir més experiència i més edat, i per una persona mentorada, que té menys experiència i a qui el fet de rebre aquest acompanyament pot facilitar-li el desenvolupament en diversos àmbits: personal, social, acadèmic, professional... La persona mentora es configura com un referent en qui la persona mentorada pot confiar, trobar suport, emmirallar-se, etc., i de qui pot adquirir un seguit d'aprenentatges, així com noves perspectives i competències.

Aquest tipus de relacions sovint s'estableixen al llarg de la vida amb persones de l'entorn d'una manera **natural** i fortuïta, sense buscar-les. Ara bé, no tothom té accés a un acompanyament basat en una mentoria naturals que le les diverses necessitats del cycle vital. Per això hi ha projectes —com LEXIT— que creen relacions de **mentoria artificial** a fi de garantir que els infants que ho necessitin tinguin accés a mentors i mentores que els acompanyin en l'adquisició d'una mirada nova envers la lectura, en la millora de competències lectores i en la millora de la seva autopercepció com a persones lectores.

2.2

Característiques d'una relació saludable

Les característiques principals que fan que una relació de mentoria s'estableixi d'una manera saludable són les següents:

CONFIANÇA

La base d'una relació saludable és la confiança. Perquè les sessions siguin còmodes, tan important és que l'infant confiï en tu com que tu confiïs en l'infant. Tanmateix, has de tenir en compte dues coses:

A/ D'una banda, la confiança es va forjant a poc a poc i d'una manera gradual. Per tant, no pots esperar que en un parell de sessions hi hagi una gran confiança entre vosaltres.

B/ De l'altra, el fet que confiïs en l'infant no vol dir que li hagi d'explicar les mateixes coses que explicaries a una persona de la teva edat. Cal recordar que **es tracta d'un infant i que s'ha de limitar i adequar a la seva edat les coses que comparteixes**. Per exemple, per mostrar que confies en l'infant li pots parlar del primer llibre que vas llegir, del que t'anava bé o malament a l'escola, de les teves aficions, d'un viatge que hagi fet, del que estudies o vas estudiar...

RECIPROCIATAT

La relació de mentoria no és unidireccional; és a dir, no es basa únicament en el que pots aportar a l'infant. L'infant i la relació que hi crees també et poden aportar moltes coses; per exemple, el fet de vincular-te amb un infant pot fer que milloris habilitats com l'empatia, la flexibilitat i la capacitat d'adaptació, o et pot fer veure el món des d'una mirada diferent. Així, per tal que la relació sigui saludable, és important que la vegis com un espai d'intercanvi, en què les dues persones us podeu aportar coses l'una a l'altra i aprendre l'una de l'altra, sense perdre de vista que la persona adulta de la relació ets tu. Alhora, encara que tu siguis la persona adulta i de més experiència, és important que sempre tinguis en compte el que t'explica o expressa l'infant.

COMUNICACIÓ I DIÀLEG

Per tal que la relació sigui saludable, cal posar atenció tant a la comunicació verbal com a la comunicació no verbal. És imprescindible que converseu, que intercanvieu idees i que us conegueu, que descobriu quins interessos, inquietuds i expectatives teniu dins el programa. De la mateixa manera, és important que pacteu, negocieu i arribeu a acords al voltant de les sessions. A l'últim, cal tenir en compte que els gestos i els silencis també són una manera de comunicar-se.

CURA I LÍMITS

És necessari que hi hagi cura de l'un per l'altre i a l'inrevés, tenint sempre en compte que es tracta d'un infant i que evidentment la seva noció de les cures no és la mateixa que la d'una persona adulta. Validar el que expressa, ser-hi present sense intentar donar sempre resposta o solució a tot i posar límits quan calgui és una bona manera de cuidar-te, de cuidar l'infant i de cuidar la relació. Com a persona referent, és important mostrar actituds perquè l'infant vegi com es pot tenir cura de les altres persones.

SEGURETAT I NO JUDICI

L'espai compartit ha de ser un espai segur. Tot i la diferència d'edat i de poder, és important que l'infant no se senti jutjat, que no tingui por d'equivocar-se i que senti que es pot expressar lliurement.

MIRADA CAPACITADORA

Pot ser que els infants que acompanyem hagin rebut unes etiquetes determinades per part del seu entorn. És important que tinguem una mirada lliure de prejudicis i que confiem en les potencialitats de l'infant. La manera com mirem l'altra persona té un gran impacte en la seva autopercepció.

SAPS QUÈ ÉS L'EFECTE PIGMALIÓ?

L'efecte Pigmalíó defineix l'impacte del que una persona creu sobre una altra pel que fa al desenvolupament i el rendiment d'aquesta altra, i posa de manifest la importància de la manera com mirem l'altre. Pots trobar-ne l'explicació aquí:

<https://www.youtube.com/watch?v=vppPBNAXFFw>

RELACIÓ VOLUNTÀRIA

La relació de mentoria que establiu dins el programa és voluntària. El fet que sigui voluntària et permet arribar a racons als quals no es pot accedir a través d'altres tipus de relacions. En aquest acompanyament de l'infant, has de tenir present que no ets un professional que sap el que s'ha de fer o el que està bé o malament, sinó una persona que acompanya l'infant i li dona suport, que camina al seu costat i que té en compte les seves opinions i les seves inquietuds.

2.3

Què ha de fer un voluntari/ària LECXIT per construir una relació saludable? Funcions

ACOMPANYAR, DONAR SUPORT i ANIMAR

La idea és que siguis una persona amb qui l'infant pugui comptar, que l'acompanyis en el redescobriment de la lectura com una activitat plaent, que li plantejgis reptes, que l'animis quan està desmotivada amb la lectura. També, que li puguis donar eines constructives quan s'equivoca i reforç positiu quan fa les coses bé. En definitiva, que et percebi com una persona aliada i consideri LECXIT un espai segur i divertit.

APORTAR EXPERIÈNCIA, ORIENTAR i SER UN REFERENT ADULT POSITIU

Aportar experiència, orientar i ser un referent adult positiu. Es tracta que siguis un model en el qual l'infant es pugui emmirallar, que aportis la teva experiència

com a persona lectora (què t'agradava llegir quan tenies la seva edat?, què et frustrava?, quines coses t'ha aportat la lectura?) i que puguis orientar la lectura segons els interessos, les inquietuds, les necessitats i les curiositats de l'infant.

FACILITAR SITUACIONS

Has de promoure i facilitar connexions i situacions relacionades amb la lectura. Si, per exemple, l'infant t'explica alguna cosa que li preocupa, alguna cosa que ha passat a l'escola o alguna afició que té, pots facilitar que ho connecti amb la lectura i buscar conjuntament llibres sobre la temàtica. Cal relacionar el que l'infant té al cap amb la lectura i que aquesta pugui ser una manera de relaxar-se, de desconnectar, etc.

OBRIR NOVES PERSPECTIVES, MIRADES i INTERESSOS

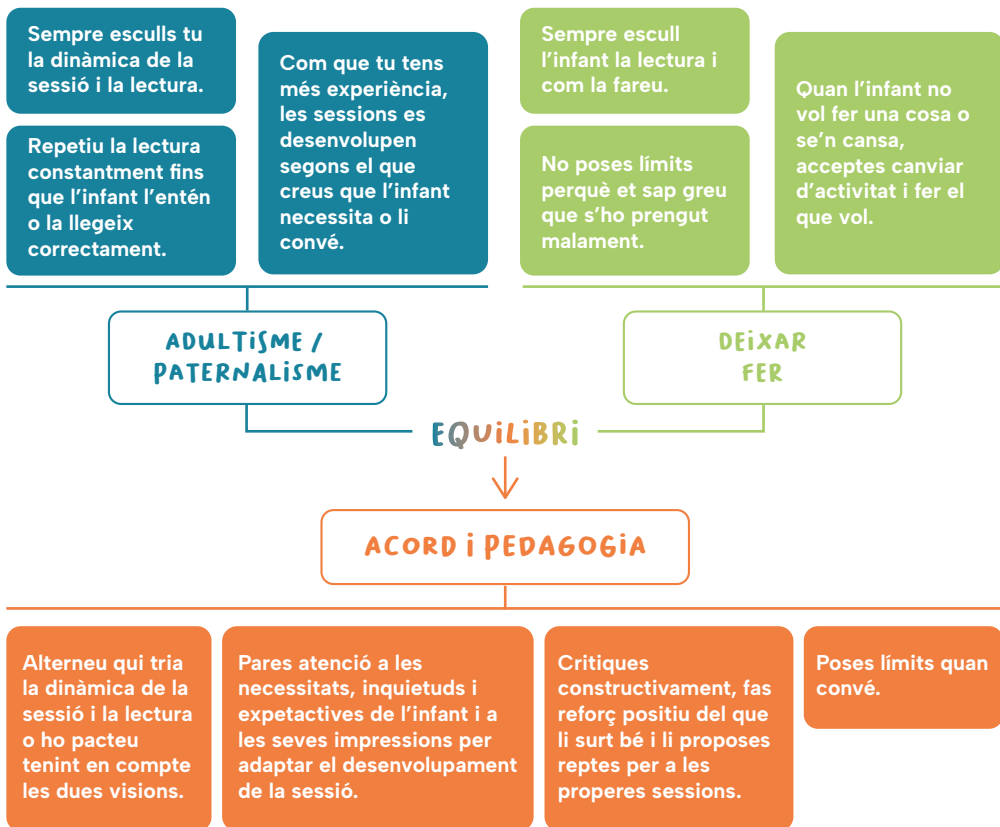
Pots aportar una mirada nova, tant pel que fa a les seves competències com a nous temes de lectura que li poden interessar, noves maneres d'entendre la lectura. Per exemple, pots obrir una via en què l'infant s'autopercebi com a lector i percebi les competències que té; també pots descobrir-li noves temàtiques sobre les quals li interessaria llegir, altres maneres d'organitzar espais de lectura, nous recursos, etc.

3

Orientacions

A continuació, i per tal d'orientar-te, presentem un esquema que mostra de manera general dues posicions extremes a l'hora d'interaccionar i de vincular-se, entenent que la posició equilibrada entre l'una i l'altra és la desitjable. L'estil que tinguis a l'hora de posicionar-te influirà en la manera com interaccions, et comuniquis i poses límits dins la relació amb l'infant que acompanyes.

Et recomanem que intencis buscar sempre l'equilibri entre el paternalisme i el deixar fer; que arribeu a acords, que les dues persones tingueu poder de decisió durant les sessions. Per exemple, si l'infant arriba amb moltes ganes de parlar i no vol llegir, podeu acordar que dedicareu 10-15 minuts perquè us expliqui coses i després llegiu. O si l'infant no sap quin llibre vol llegir, li pots oferir, per exemple, diferents opcions de llibres per tal que prengui la decisió. Al bloc 4 trobaràs més orientacions pràctiques per aplicar en determinades situacions des de l'acord i la pedagogia.

3.1

Interaccionar

Les característiques principals que fan que una relació de mentoria s'estableixi d'una manera saludable són les següents:

ORIENTACIONS PER TROBAR L'EQUILIBRI

- Troba punts en comú amb l'infant, coses que compartiu: aficions, interessos, maneres de ser, maneres de fer, etc.
- Pregunta-li sempre per la seva opinió, per les seves necessitats, per allò que vol millorar, etc., i tingues-ho en compte a l'hora d'acompanyar-lo.
- Demosta-li que t'importa i que hi ets per caminar al seu costat com una persona aliada, no pas com una persona adversària.
- Posa't al seu lloc, i pensa com et senties o quines inquietuds tenies amb la seva edat.
- Negocia i arriba a acords amb l'infant quan planifiquen les sessions.

ORIENTACIONS PER COMUNICAR ASSERTIVAMENT

- Parla sempre des del respecte i des d'una mirada constructiva, evitant el judici. Acompanya-ho amb un llenguatge corporal que et mostri com una persona amable i accessible.

- Assegura't que el missatge que transmetes s'entén, i demana feedback a l'altra persona. En cas que vegis que l'infant no entén el missatge, intenta emprar frases com «potser no m'he explicat bé» abans que «potser no m'has entès».
- Parla en primera persona, sense imposar. Per exemple, en comptes de dir «el millor és això», utilitza expressions com «la meua opinió és que el millor és això» o «si jo estigués al teu lloc, potser el que faria seria això».
- Convida l'infant a interaccionar, a expressar la seva opinió i a donar feedback en la conversa: «com ho veus?», «què et sembla?», «què en penses?». Si parles de realitzar alguna acció, comença preguntant en condicional: «què et semblaria si féssim...?».

ORIENTACIONS PER PRACTICAR L'ESCOLTA ACTIVA

- No interrompis o tallis l'infant fins que no hagi acabat de parlar (dins el límit del temps que teniu de conversa, ja que la sessió s'ha de centrar en la lectura).
- Interessa't pel que t'explica: fes-li preguntes sobre el que diu, demana-li que et torni a explicar algun punt si no t'ha quedat clar, etc.
- Mostra't receptiu/iva a través del llenguatge corporal: assenteix, mira'l als ulls, reacciona al que t'explica.

3.2

Posar límits

Pot ser que quan sentis la paraula límits la connotació que et vingui al cap sigui negativa, que vegis la paraula com a sinònim de prohibició, de negació o de barrera. No obstant això, **els límits són eines molt útils a l'hora de cuidar-te com a persona voluntària, de cuidar l'infant que acompanyes i de cuidar la relació que teniu.**

De fet, els límits formen part de qualsevol tipus de relació saludable (d'amistat, laboral, familiar, etc.) i per això també són necessaris dins la relació de mentoria de LECXIT. El fet de posar límits és beneficiós per molts motius:

- En primer lloc, com a referent adult positiu, si poses límits l'infant percebrà aquesta acció com una cosa natural i present en les relacions. També l'animaràs a posar-los en les seves relacions interpersonals, i a comprendre que dir que no és una opció viable a l'hora de vincular-se amb altres persones.
- En segon lloc, posar límits ajudarà l'infant a entendre la necessitat i la importància de cuidar les relacions, a tenir present com se sent un/a mateix i com se senten les altres persones i a entendre que les accions que duem a terme tenen conseqüències en els altres.
- Finalment, els límits també contribuiran a millorar la gestió i la tolerància a la frustració, a la comprensió que en les relacions interpersonals cal que les dues persones respectin els límits de l'altra per trobar l'equilibri.

Els límits han de ser clars, concisos i negociats, i cal explicar-ne el motiu. Tant a l'hora de posar límits com davant d'una situació de conflicte, és important que conversis des d'una actitud tranquil·la i receptiva; que no et centris només en allò que no t'agrada, sinó que ho combinis amb aspectes positius per tal que l'infant no se senti atacat. També, és fonamental que no posis etiquetes, ja que una acció no defineix l'infant; per exemple, és preferible parlar de millorar l'hàbit de la puntualitat o expressar que les tres últimes sessions ha arribat una mica tard que no pas dir-li que és una persona impuntual.

Al bloc 4 trobaràs un exemple pràctic per posar límits dins de LECXIT.

3.3

Tancar la relació

El tancament de la relació amb l'infant és un moment molt important del voluntariat a LECXIT. Cal tancar la relació de manera que aquest fet no sigui dolorós per a cap de les dues persones. Per això has de cuidar el procés de tancament. Així, a mesura que s'acosta l'últim dia pots anar-ne parlant (valoreu el que heu après de manera conjunta, parleu de com queda la relació i feu alguna activitat simbòlica que acompanyi el tancament). En aquest sentit, et proposem el següent:

EN LES DARRERES SESSIONS: PARLAR SOBRE EL COMIAT

A/ Plantejar el tema del comiat. Unes quantes sessions abans de l'última trobada, pots treure el tema: pregunta a l'infant si sap quan és l'última sessió, si li agradaria fer alguna cosa especial. Planifica què podeu fer durant l'última o les últimes sessions.

B/ Valorar conjuntament el procés. En alguna de les últimes sessions, podeu dedicar un temps a conversar sobre el que heu après durant el voluntariat: que us ha sorprès de l'altre/a?, quines coses us ha ensenyat l'altre/a? També és important posar en valor l'autonomia lectora que ha guanyat l'infant, preguntar com continuarà el camí com a persona lectora. Podeu conversar sobre com has estat un suport per poder treballar la lectura i com després d'aquest temps compartit continuarà treballant-hi de manera individual.

A L'ÚLTIMA SESSIÓ: FER ALGUNA ACTIVITAT ESPECIAL

De cara a l'última sessió, podeu fer alguna activitat especial, com ara llegir un llibre que parli del comiat o llegir un llibre que per a vosaltres sigui especial. També us podeu escriure una carta de comiat l'un/a a l'altre/a, fer-vos algun detall manual per tenir de record (per exemple, un dibuix o una manualitat d'un llibre que hàgiu llegit conjuntament i us hagi agradat molt), fer-vos una llista de recomanacions de llibres, etc.

4

**Qué pots fer
si...**

En aquest apartat t'expliquem, a partir d'idees i exemples pràctics, com pots abordar determinades situacions perquè la relació es construeixi i es desenvolupi d'una manera saludable. A la [Guia pràctica per al voluntariat LECXIT](#), hi pots trobar altres activitats i recursos per afrontar situacions difícils.

4.1

L'infant arriba a la sessió amb molta energia i es mostra mogut o inquiet

D'entrada, és important entendre que el fet que un infant arribi inquiet i amb ganes de moviment després de passar el dia a classe és completament natural. D'altra banda, és clau evitar percebre negativament el fet que l'infant tingui energia. Pots aprofitar aquesta energia per **consensuar** amb ell/a una dinàmica inicial que requereixi moviment, que sigui estimulant i que alhora el connecti amb la lectura i el prepari per llegir:

- Li pots dir determinats títols de llibre o autors i desafiar-lo que els trobi al més ràpid possible. I que després triï entre els llibres que ha trobat quin li agradaria llegir.
- Podeu fer una competició i veure qui troba abans un llibre de misteri, un llibre

d'un autor/a anglès, un llibre en català, un llibre en castellà...

- Pots amagar-li un llibre com si fos un tresor que ha de trobar a la biblioteca o a l'espai LECXIT, amb pistes o indicacions que li donis. Pots anar donant pistes de la trama i proposar que aquest tresor sigui el llibre que llegiu. O l'infant pot triar un llibre que vulgui llegir i amagar-te'l a tu, i quan el trobis, el podeu llegir conjuntament.
- Podeu començar la sessió fent una dinàmica de representació teatral o de joc de rols: agafeu una obra de teatre, un llibre o un còmic i representeu-ne un fragment.
- Podeu jugar a representar llibres que conegueu tots dos per mitjà de mímica, de sons o de dibuixos.
- Podeu representar les lletres del títol d'un llibre amb el cos, o bé escriure-les a l'esquena de l'altra persona perquè endevini el títol del llibre.
- Podeu jugar al «Veig, veig» amb llibres mentre us moveu per la sala.

4.2

L'infant es mostra incòmode quan fa servir el català

Si et trobes amb un infant que mostra resistència al català, és important poder preguntar, en primer lloc, a què es deu aquesta resistència i, després, presentar el català com una llengua que també està vinculada als interessos dels infants.

- Si la resistència és per vergonya o perquè li costa, pots explicar-li que a tu et passava el mateix quan estudiaves qualsevol altra llengua. Que no sabies, per exemple, com es pronunciava l'anglès i que et feia vergonya llegir en anglès a classe. Pots explicar-li que encara et passa, que t'equivoques o et costa alguna llengua, i dir-li que estigui tranquil, que a tots ens passa i que l'espai de LEXIT no és cap examen, que no passa res si s'equivoca o si li costa, que ens passa a tots i que equivocar-se és una manera d'aprendre.
- Si li agrada un estil de música determinat, podem buscar cançons d'aquest estil en català. Si no ho podeu fer a la sessió, podeu quedar que ho buscareu i que la setmana vinent ho posareu en comú.
- Si li agrada una temàtica concreta, podem buscar llibres en català que en parlin, i fins i tot vídeos, sèries o pel·lícules en català perquè els vegi a casa si té a l'abast dispositius electrònics. També pots recomanar-li algun anime en català. Pots desafiar-lo a través del joc a traduir paraules del castellà al català; per exemple, us podeu dir cadascun una

paraula a veure si l'altre l'endevina (com es diria *frambuesa* en català? I *risa*? I *rato*? I *olvidar*?).

- També podeu dedicar uns quants minuts al començament a jugar a la paraula encadenada en català o al penjat, o podeu crear una sopa de lletres.
- Podeu jugar a dir embarbussaments en català o a endevinar el significat d'algunes frases fetes.
- Podeu escriure una paraula i buscar, amb les lletres d'aquesta paraula, quantes altres paraules podeu fer. Per exemple, amb les lletres de la paraula magrana, quantes paraules podeu formar?
- Podeu jugar a jocs com el tabú (intentar descriure una paraula sense fer servir algunes paraules; per exemple, descriure la paraula paraigua sense utilitzar les paraules pluja o aigua), o l'stop (crear una taula amb columnes de «noms», «animals», «oficis», «objectes», etc., i dir una lletra i completar totes les columnes).

4.3

Com a persona voluntària t'és difícil posar límits

A continuació, tens un cas pràctic que pots aplicar a situacions molt diverses.

- Per exemple, si l'infant que acompanyes arriba sempre tard a les trobades i vols posar-hi un límit, pots explicar-li que t'agrada molt l'espai que compartiu i que t'ho passes bé, però que com que només us veieu un cop a la setmana t'agradaria que aprofitéssiu l'hora que dura la sessió. O bé pots explicar que a tu t'agrada fer el voluntariat, però que a banda d'això també estudies, treballes o tens altres responsabilitats i que valores molt el temps perquè no sempre en tens. O, també, que per a tu és molt important la puntualitat i que és una mostra que l'altra persona et valora.
- Abans de posar el límit, és important que preguntis a l'infant si hi ha cap motiu per la seva acció. Per exemple, si arriba tard, cal que primer li preguntis si hi ha hagut cap canvi d'horari o qualsevol tema logístic o personal pel qual arriba tard. Un cop t'has assegurat que no hi ha cap motiu i has explicat per què poses el límit o per què és important per a tu, cal que li preguntis si hi està d'acord. Fins i tot, pots negociar de treballar el límit; per exemple, pots acordar amb l'infant que si a la propera sessió arriba puntual, dedicareu una estona a llegir aquell còmic que tant li agrada, a xerrar del seu tema preferit o a escoltar la cançó que més li agrada.

4.4

Et costa presentar les lectures d'una manera interessant

- Pots intentar vincular les lectures amb anècdotes, converses o coses que hàgiu compartit. Per exemple, «aquest llibre té un protagonista que em recorda molt a tu», «aquest llibre parla just del tema de l'amistat que em vas explicar», «aquest llibre passa a la ciutat on vivim». També pots vincular la lectura als seus interessos: «recordo que la teva assignatura preferida eren les ciències, doncs amb aquest llibre descobriràs un munt de coses de les ciències», o «aquest llibre va d'un equip de bàsquet com el teu», o «en aquest llibre hi surten elefants, que sé que és el teu animal preferit».
- Pots explicar per què li pot ser útil; per exemple, «aquest llibre a mi em va ajudar molt a aprendre sobre els animals, o sobre les emocions», «aquest llibre em va ajudar molt un dia que estava trist/a», «aquest llibre em va ensenyar que les coses que fem afecten els altres».
- Pots intentar crear intriga: «aquest llibre té un final que em va sorprendre molt», «quan acabis el llibre n'entendràs la moralitat», «aquest llibre em va enganxar perquè hi ha un personatge que al principi sembla una cosa i després és totalment diferent».

4.5

No saps com tancar les sessions

A continuació, tens un cas pràctic que De la mateixa manera que és important cuidar l'inici de la sessió, també cal tenir cura de com es tanca la sessió.

- Pots preguntar a l'infant si li ha agradat el que heu llegit, si ho recomanaria en concret a alguna persona del seu entorn, quin ha estat el seu personatge preferit, si ha après cap cosa o paraula nova.

Pots dedicar un temps a relacionar la lectura amb altres lectures; per exemple, si li ha agradat la lectura, li comentes que pots trobar altres llibres similars, de la mateixa temàtica o no, del mateix estil, etc. Si no li ha acabat d'agradar la lectura, podeu parlar de llegir coses totalment diferents en les properes sessions.

- Podeu assignar una puntuació i anotar-la a cada lectura que feu, i dur així un registre on constin les coses que vulgueu: el que més us ha agradat del llibre i el que menys, el que ha costat més i el que menys, etc. També podeu portar el registre de paraules noves apreses.

- Pots fer reforç positiu de tot el que ha funcionat i animar-lo a millorar de cara a la sessió següent. Per exemple, li pots dir que avui ha llegit molt bé en veu alta i que a la propera sessió us podríeu centrar en el fet d'entendre bé allò que es llegeix.

- També li pots preguntar per altres coses. Podeu dedicar els últims minuts a xerrar d'alguna altra cosa i aprofitar per anar coneixent-vos millor: a quin país li agradaria viatjar?, quina és la seva assignatura preferida?, quines coses teniu en comú?, etc.

RECURSOS QUE POTS CONSULTAR

Sobre voluntariat LECXIT.

<https://lecxit.cat/wp-content/uploads/2021/01/Guia-voluntariat-LECXIT.pdf>

Sobre la mentoria en el Programa LECXIT.

https://www.youtube.com/watch?v=viCyc_7diMM

Sobre límits.

https://www.canr.msu.edu/news/mentoring_part_6_setting_boundaries

Sobre mentoria, funcions, rols, etc.

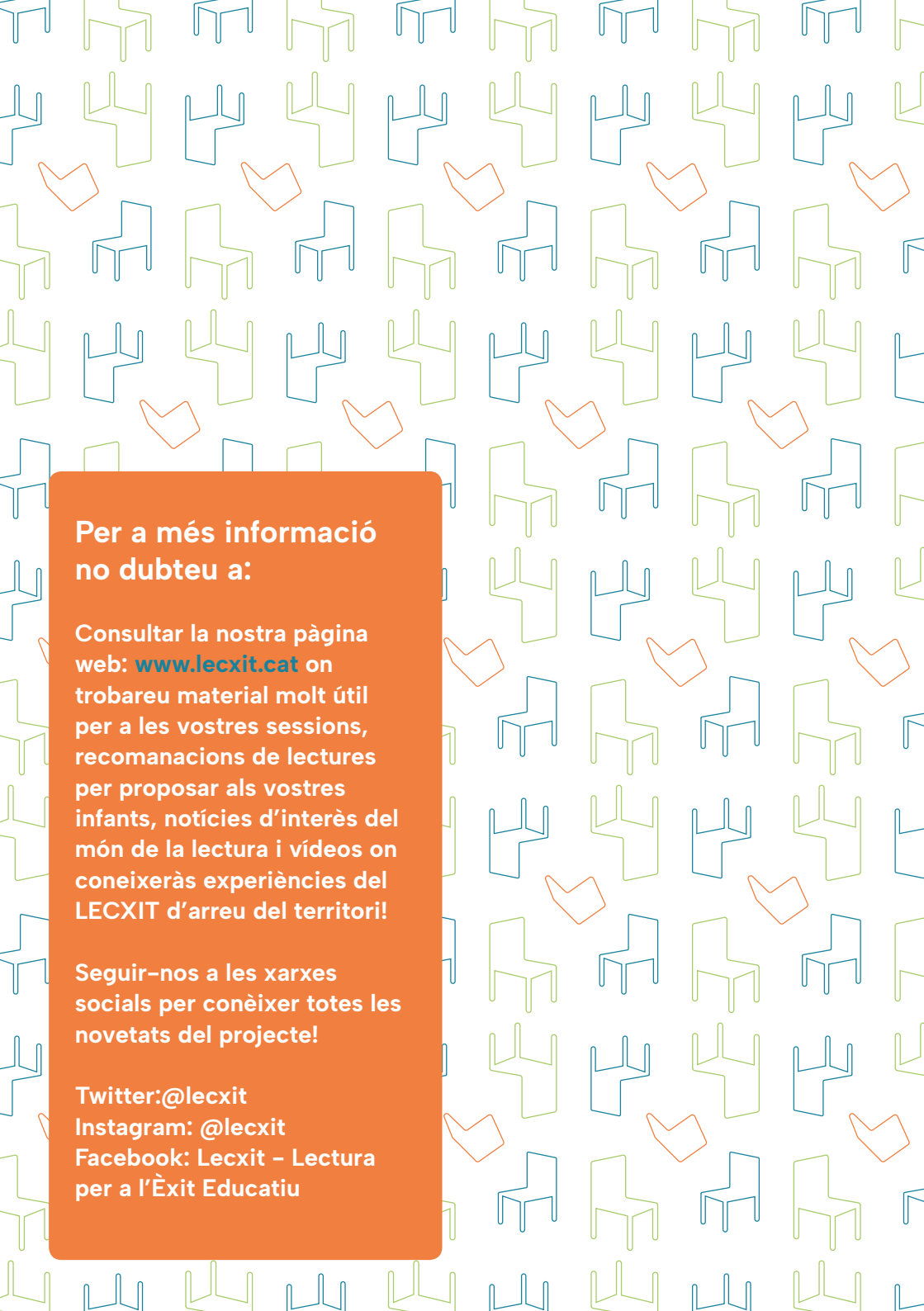
<https://www.mentoriasocial.org/caracteristicas-de-los-programas-de-mentoria-mas-efectivos/>

<https://www.mentoriasocial.org/que-hace-que-una-mentoria-sea-efectiva/>

<https://www.nature.com/articles/447791a>

Sobre habilitats socials (comunicació, escolta...).

Search Institute: coses importants per a una persona jove. <https://searchinstitute.org/resources-hub/developmental-relationships-framework>

**Per a més informació
no dubteu a:**

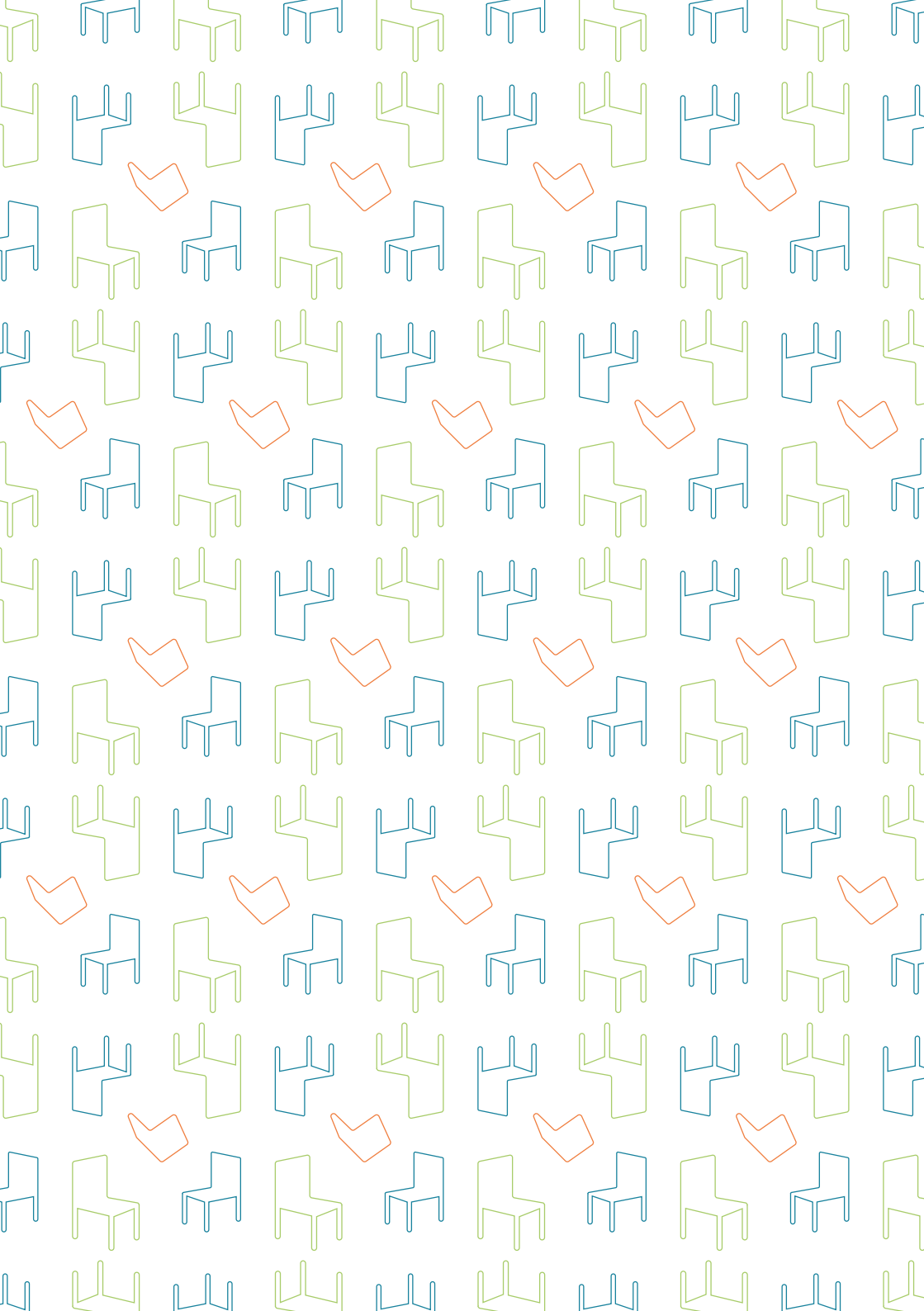
Consultar la nostra pàgina web: www.lecxit.cat on trobareu material molt útil per a les vostres sessions, recomanacions de lectures per proposar als vostres infants, notícies d'interès del món de la lectura i vídeos on coneixeràs experiències del LECXIT d'arreu del territori!

Seguir-nos a les xarxes socials per conèixer totes les novetats del projecte!

Twitter: @lecxit

Instagram: @lecxit

Facebook: Lecxit – Lectura per a l'Èxit Educatiu

lecxit
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

FUNDACIÓ
BOFILL